

1994

Cirkulære om
Åremålsansættelse

CIRKULÆRE

Lovgrundlag	3
Personkredsen	3
Kriterier for anvendelse af åremålsansættelse	4
Procedure for etablering af åremålsstillinger	5
Varighed af åremålsansættelse	5
Opslag	6
Fastsættelse af ansættelsesvilkår	6
Åremålsstillæg	7
Åremålsaftaler indgået i henhold til tidligere regler	7
Genbeskæftigelse	8
Pensionsforhold	8
Åremålsansættelse på overenskomstvilkår	10
Ikrafttrædelsesbestemmelser	10

AFTALE

§ 1. Åremålsstillæg	13
§ 2. Fratrædelsesbeløb	14
§ 3. Genansættelse	14
§ 4. Ikrafttræden	14

CIRKULÆRE OM ÅREMÅLSANSÆTTELSE

(Til samtlige ministerier mv.)

Hermed følger aftale af 14. februar 1994 om løn- og andre ansættelsesvilkår under åremålsansættelse i staten (åremålsaftalen). Aftalen er en sammenskrivning af aftalen af 3. december 1990 og aftalen af 11. august 1993.

I dette cirkulære er der tillige givet en samlet fremstilling af de regler og retningslinier, der er fastsat i en række tidligere udsendte cirkulærer mv. om åremålsansættelse, som herefter ophæves.

1. Lovgrundlag

Lovgrundlaget for åremålsansættelse er tjenestemandslovens § 2, nr. 3, samt lov nr. 264 af 22. maj 1986 om åremålsansættelse af tjenestemænd og ansatte på tjenestemandslignende vilkår (åremålsloven) med senere ændringer.

Øvrige særbestemmelser om åremål er indeholdt i tjenestemandslovens § 12, stk. 4, § 13, stk. 1, og § 30.

2. Personkredsen

Som *tjenestemand* på åremål ansættes personer, som

- 1) allerede er ansat som tjenestemænd i staten eller folkekirken
- 2) er ansat i stillinger, i hvilke ansættelse vil kunne medregnes i pensionsalderen i medfør af tjenestemandspensionslovens § 4, stk. 1-2, eller

- 3) er fratrukt med ret til aktuel eller opsat pension fra stillinger som nævnt under 1) og 2).

Andre end de foran nævnte kan i henhold til åremålslovens § 1, stk. 3, ansættes på vilkår svarende til de i tjenestemandsløven fastsatte.

For tjenestemandslignende ansatte ved selvejende institutioner mv. kan åremålsansættelse anvendes i det omfang og på de vilkår, der måtte være fastsat i det pågældende ansættelsesreglement/-regulativ eller lignende.

3. Kriterier for anvendelse af åremålsansættelse

I overensstemmelse med de af Lønningsrådet afgivne udtalelser bør følgende kriterier lægges til grund for vurderingen af, om åremålsansættelse bør etableres:

- 1) Tidsbegrænset ansættelse i stillinger, for hvilke det gælder, at arbejdsopgaven eller udpegningen til hvervet er tidsbegrænset, og hvor tidsbegrænsningen er klar og af væsentlig betydning i relation til opgaven eller den udpegede person.
- 2) Ansættelse i stillinger, om hvilke det kan forudses, at forventede ændringer i opgaver, organisation og struktur med en vis sandsynlighed vil ændre den pågældende stillings indhold.
- 3) Ansættelse i stillinger, der stiller særlige krav til fornyelse i forskningsmæssig, kunstnerisk, merkantil, teknisk eller anden kreativ henseende, og for hvilke kravene til fornyelse har en selvstændig, konkret begrundet betydning.
- 4) Ansættelse i visse stillinger i Grønland, der besættes med ikke-hjemmehørende tjenestemænd, og om hvilke det gælder, at ændringer i opgavefordelingen mellem staten, hjemmestyret og de grønlandske kommuner samt hensynet til udskiftning med mellemrum af udsendte tjenestemænd danner selvstændig begrundelse for åremålsansættelse i Grønland.

Lønningsrådet har i sin udtalelse lagt vægt på, at åremålsansættelse fortrinsvis bør anvendes, hvor det ikke giver anledning til genbeskæftigelsesproblemer ved åremålets udløb.

4. Procedure for etablering af åremålsstillinger

Bestemmelse om, hvilke stillinger – såvel nyoprettede som bestående – der skal kunne besættes på åremål, træffes af vedkommende minister efter indhentet udtalelse fra Lønningsrådet.

Vedkommende minister forelægger efter forudgående forhandling med den forhandlingsberettigede centralorganisation indstillingen om åremålsansættelse for Lønningsrådet.

Eventuel etablering af åremålsansættelse for tjenestemandslignende ansatte ved selvejende institutioner, jf. pkt. 2, skal dog ikke forelægges for Lønningsrådet.

Hvis en stilling er blevet godkendt til besættelse på åremål, kræver nybesættelse på åremål ved ledighed i stillingen ikke fornyet forelæggelse for rådet.

5. Varighed af åremålsansættelse

Åremålsansættelse sker for et tidsrum af 3–6 år, der fastsættes af vedkommende minister, jf. åremålslovens § 3.

Forlængelse af en åremålsperiode kan finde sted for én eller flere perioder, hvis den samlede varighed af forlængelserne ikke overstiger 3 år.

I henhold til tjenestemandslovens § 30, 2. pkt., ophører ansættelsen ved åremålets udløb.

Uansøgt afsked i åremålsperioden kan i henhold til tjenestemandslovens § 30, 1. pkt., kun finde sted, hvis afskedigelsen er begrundet i helbreds-mæssige årsager, pligtig afgangsalder eller disciplinære forhold.

6. Opslag

Opslag af stillinger, der er godkendt til besættelse på åremål, bør foretages alternativt med henblik på, at stillingen kan besættes varigt eller på åremål afhængigt af, hvilken ansøger der udpeges.

Ansættelse på åremål kan kun finde sted, hvis muligheden for at anvende denne ansættelsesform har været anført i opslaget.

Forlængelse af en åremålsperiode, jf. pkt. 5, 2. afsnit, kan ske uden opslag.

Genansættelse efter det fastsatte (eventuelt forlængede) åremåls udløb kan alene ske efter fornyet opslag.

7. Fastsættelse af ansættelsesvilkår

I henhold til åremålslovens § 4 fastsættes løn- og andre ansættelsesvilkår for tjenestemænd og ansatte på tjenestemandslignende vilkår i overensstemmelse med reglerne i tjenestemandslovens § 45.

Vedkommende minister bemyndiges i henhold til tjenestemandslovens § 45, stk. 2, til at indgå de konkrete aftaler om åremålstillæg og eventuelt fratrædelsesbeløb i overensstemmelse med §§ 1 og 2 i åremålsaftalen for så vidt angår stillinger i lønramme 40 og derunder.

Vedkommende minister bemyndiges endvidere til i forbindelse med åremålsansættelse i staten at indgå aftale om vilkårene for placering af varigt ansatte tjenestemænd, der efter åremålsansættelsens ophør genindtræder i varig ansættelse.

Centralorganisationerne kan tilsvarende bemyndige de tilsluttede organisationer til at indgå de konkrete åremålsaftaler.

Kopi af indgåede aftaler skal sendes til Finansministeriet.

Åremålsaftalen omfatter ikke stillingen som rektor ved højere uddannelsesinstitutioner mv., der besættes efter valg for en periode i henhold til styrelsesloven.

8. Åremålstillæg

Åremålstillægget til personer, der er sikret varig ansættelse efter åremålsansættelsens udløb, fastsættes under hensyn til åremålets længde og det lønmæssige niveau i tilbagegangsstillingen og inden for en ramme på indtil 25 pct. af lønnen ved varig ansættelse i åremålsstillingen. Efter Finansministeriets praksis indtil decentraliseringen ultimo 1990 blev der normalt ydet tillæg på 15–19 pct. ved 3-årig ansættelse og 10–13,5 pct. ved 6-årig ansættelse i forbindelse med en tilbagegangsstilling 1–2 lønrammer under åremålsstillingens klassificering. Tilbagegangsstillinger, klassificeret mere end 2 lønrammer under åremålsstillingen, har normalt medført en forhøjelse af ovenstående procentsatser.

For personer, der ikke er sikret varig ansættelse efter åremålsansættelsens udløb, er der ikke i aftalen fastsat nogen bestemt ramme for åremålstillæggets størrelse. Tillægget bør fastsættes under hensyn til åremålets længde og en afvejning af stillingens lønmæssige placering sammenholdt med andre stillinger inden for vedkommende ministeriums struktur. Efter hidtidig praksis har tillægget typisk ligget i intervallet 20–30 pct.

9. Åremålsaftaler indgået i henhold til tidligere regler

Hvis det efter tidligere gældende regler som led i åremålsvilkårene er aftalt, at en tjenestemand i forbindelse med åremålets ophør har ret til tjenestefrihed med løn i en måned for hvert års åremålsansættelse, nedsættes tjenestefriheden til ½ måned for hvert års åremålsansættelse, hvis den pågældende ansættes varigt i åremålsstillingen ved åremålets udløb. Under tjenestefriheden ydes den løn, der gælder for stillingen ved varig besættelse.

Tjenestefriheden skal afvikles på en sådan måde, at den er til mindst mulig gene for tjenestens udførelse, og kan afholdes i flere dele over et længere

tidsrum, der dog så vidt muligt højst udgør 3 år. Tjenestefriheden skal fortrinsvis anvendes til studieformål eller lignende.

10. Genbeskæftigelse

Bestemmelser om tjenestemænds og tjenestemandslignende ansattes ret til genindtræden i varig ansættelse efter åremålsansættelsens udløb er fastsat i åremålslovens § 5.

En tjenestemand kan imidlertid forud for åremålsansættelsen vælge at tage sin afsked fra tjenestemandsstillingen og har i så fald ikke krav på en tilbagegangsstilling. Dette kan have betydning for fastsættelsen af åremålsstillæggets størrelse, jf. åremålsaftalens § 1 og cirkulærets pkt. 8.

I forbindelse med åremålsansættelse af en person, der ikke i forvejen er ansat som tjenestemand, kan det som et led i åremålsvilkårene omvendt fastsættes, at den pågældende har ret til varig ansættelse i en tjenestemandsstilling efter åremålets udløb. Dette kan have betydning for fastsættelsen af åremålsstillæggets størrelse, jf. åremålsaftalens § 1 og cirkulærets pkt. 8.

11. Pensionsforhold

For tjenestemænd, der er ansat på åremål, gælder pensionsbestemmelserne i åremålslovens § 6, stk. 1-4.

Pensionsforhold for ansatte på tjenestemandslignende vilkår fastsættes i henhold til åremålslovens § 6, stk. 5, af finansministeren efter indhentet udtalelse fra Lønningsrådet.

Vedkommende ministerium kan dog uden forelæggelse for Finansministeriet aftale, at der til ansættelsen knyttes en forsikringsmæssigt baseret pensionsordning for et pensionsbidrag på 15 pct. fordelt med et arbejdsgiverbidrag på 10 pct. og et egetbidrag på 5 pct. De procentvise bidrag beregnes af lønrammelønnen inkl. generelle tillæg, men ekskl. særlige tillæg og topchefstillæg. Endvidere beregnes procentvise bidrag af åremålsstillægget.

De løndele, hvoraf arbejdsgiverbidrag og egetbidrag beregnes, opregnes med 100/95, således at den udbetalte løn svarer til den løn, der udbetales en tjenestemand på åremål i samme stilling med tilsvarende lønvilkår.

Hvis den ansatte under en forudgående overenskomstansættelse har været omfattet af en kollektiv pensionsordning, hvortil staten har indbetalt pensionsbidrag, kan vedkommende ministerium godkende, at pensionsbidragene indbetales til denne pensionsordning under åremålsansættelsen.

Vedkommende ministerium kan ligeledes godkende, at den ansatte uden forudgående medlemskab optages i en kollektiv pensionsordning, hvortil staten som arbejdsgiver indbetaler pensionsbidrag med hjemmel i en kollektiv overenskomst.

Hvis den ansatte ikke omfattes af en sådan pensionsordning, kan vedkommende ministerium tiltræde, at der oprettes en individuel pensionsordning, der indeholder løbende, livsvarig egenpension (alderspension og invalidepension af samme størrelse som alderspensionen) og løbende børnepension længst indtil det 24. år på 10–20 pct. af alderspensionen, det dobbelte til forældreløse, samt eventuelt en løbende (eventuelt tidsbegrænset) ægtefællepension. Endvidere vil op til 10 pct. af pensionsbidraget kunne anvendes til sumudbetaling ved pensionsbegivenhedens indtræden (pensionering eller død). Sumudbetalingen kan ved pensionering højst udgøre et beløb svarende til 2 x den årlige alderspension og ved død højst et beløb svarende til 4 x den årlige ægtefællepension. Det er en forudsætning, at tilbagekøbsværdien af indbetalingerne under åremålsansættelsen ved senere tjenestemandsansættelse i det offentlige kan overføres til tjenestemandspensionsmyndigheden mod tildeling af forhøjet pensionsalder, samt at pensionsordningen ikke kan tilbagekøbes uden Finansministeriets samtykke.

Når pensionsordningen er fastlagt, skal Finansministeriet orienteres om, hvilken pensionsordning pensionsbidragene indbetales til. Samtidig skal Finansministeriet have kopi af en eventuel police.

Ønskes der fastsat pensionsvilkår, der afviger fra det ovenfor anførte, forelægges sagen for Finansministeriet.

For personer, der åremålsansættes i tjenestemandslignende stillinger ved selvejende institutioner, jf. pkt. 2, hvortil der er knyttet medlemskab af en statsgaranteret pensionsordning, fastsættes pensionsvilkårene i det enkelte tilfælde af Finansministeriet efter forelæggelse fra pensionskassen.

12. Åremålsansættelse på overenskomstvilkår

Hvis en stilling, der er godkendt til besættelse på åremål, ønskes besat på *overenskomstvilkår*, forudsættes det, at det pågældende ministerium, forinden der træffes afgørelse herom, har forhandlet med den centralorganisation, der ville have forhandlingsretten for stillingen, hvis der var anvendt tjenestemands- eller tjenestemandslignende vilkår.

Tjenestemandsstillinger, der ikke i forvejen måtte være klassificeret, skal klassificeres, inden der indgås lokal aftale om åremålsvilkår ved overenskomstansættelse.

Åremålstillægget fastsættes ud fra nettolønsprikkippet, således at årslønnen efter fradrag af eget pensionsbidrag skal svare til den årsløn, som ville være blevet ydet, hvis åremålsansættelsen var sket på tjenestemandsvilkår.

Udligningstillægget op til lønrammelønnen inkl. generelle tillæg, men ekskl. særlige tillæg og topcheftillæg, er pensionsgivende. Endvidere er åremålstillægget pensionsgivende.

13. Ikrafttrædelsesbestemmelser

Cirkulæret træder i kraft den 1. april 1994.

Samtidig ophæves

- a) Ministeriet for Statens Lønnings- og Pensionsvæsenes cirkulæreskrivelse nr. 110 af 18. juni 1971 om lov om kongelig udnævnelse og åremålsansættelse af visse tjenestemænd for så vidt angår de bestemmelser, der vedrører åremålsansættelse.

-
- b) Økonomi- og Budgetministeriets cirkulæreskrivelse nr. 170 af 16. juli 1973 om anvendelse af åremålsansættelse.
 - c) Finansministeriets cirkulære af 29. juni 1977 om visse forhold i forbindelse med åremålsansættelse af tjenestemænd.
 - d) Finansministeriets cirkulære nr. 230 af 3. december 1990 om løn- og andre ansættelsesvilkår under åremålsansættelse i staten mv.
 - e) Finansministeriets cirkulære nr. 139 af 19. august 1993 om løn- og ansættelsesvilkår under åremålsansættelse i staten.

Finansministeriet, den 28. marts 1994

P.M.V.

E.B.

Eva Hoff Sonne

AFTALE OM LØN- OG ANDRE ANSÆTTELSESVILKÅR UNDER ÅREMÅLSANSÆTTELSE I STATEN

I medfør af § 4 i lov nr. 264 af 22. maj 1986 om åremålsansættelse af tjenestemænd og ansatte på tjenestemandslignende vilkår, jf. tjenestemandslovens § 45, stk. 1, aftales følgende:

§ 1. Åremålstillæg

Under åremålsansættelse ydes et tillæg til den løn, der gælder for stillingen ved varig ansættelse. Åremålstillæggets størrelse aftales i hvert enkelt tilfælde. For ansatte, der er sikret varig ansættelse efter åremålsansættelsens udløb, kan åremålstillægget udgøre indtil 25 pct. under hensyn til åremålets længde og det lønmæssige niveau i tilbagegangsstillingen.

Stk. 2. Åremålstillægget beregnes af den på ansættelsestidspunktet gældende lønrammeløn inkl. generelle og særlige tillæg, men ekskl. eventuelt topchefstillæg.

Stk. 3. Ved beregning af åremålstillægget indgår endvidere personlige, særlige tillæg, som ydes i forbindelse med åremålsansættelsen, ligesom der tillige kan tages hensyn til eventuelle tillæg, som (senere) forventes at blive ydet til den pågældende.

Stk. 4. Åremålstillægget omberegnes ikke, hvis personlige tillæg ydes, ændres eller bortfalder i ansættelsesperioden.

Stk. 5. Åremålstillæg fastsættes som særlige tillæg og reguleres som sådanne.

§ 2. Fratrædelsesbeløb

Det kan aftales, at der ved åremålsansættelsens udløb ydes et fratrædelsesbeløb.

Stk. 2. For ansatte, der er sikret varig ansættelse efter åremålsansættelsens udløb, udgør fratrædelsesbeløbet et beløb svarende til 1 måneds løn i den aftalte tilbagegangsstilling for hvert års åremålsansættelse.

Stk. 3. For ansatte, der ikke er sikret varig ansættelse efter åremålsansættelsens udløb, udgør fratrædelsesbeløbet et beløb svarende til 1 måneds løn i åremålsstillingen for hvert års åremålsansættelse.

Stk. 4. Ved overgang til varig ansættelse i åremålsstillingen ydes der ikke fratrædelsesbeløb.

Stk. 5. Ved fratræden før åremålets udløb ydes der ikke fratrædelsesbeløb, medmindre dette er udtrykkeligt aftalt. Der ydes dog aldrig fratrædelsesbeløb, hvis afskeden er begrundet i forhold som nævnt i tjenestemandslovens § 28, 2. pkt.

§ 3. Genansættelse

Ved genansættelse efter opslag indgås ny aftale i medfør af § 1 og eventuelt § 2.

§ 4. Ikrafttræden

Aftalen har virkning fra 1. april 1994. Samtidig ophæves aftalerne af 3. december 1990 og 11. august 1993 om løn- og andre ansættelsesvilkår under åremålsansættelse i staten (APD.nr. 136/90 og APD.nr. 68/93).

Stk. 2. Aftalen medfører ingen ændringer i konkrete åremålsaftaler, der er indgået forud for 1. april 1994.

København, den 14. februar 1994

Statsansattes Kartel
Ove Hygum

Finansministeriet
P.M.V.
E.B.
Eva Hoff Sonne

Statstjenestemændenes
Centralorganisation II
Bjørn Wikkelsøe Jensen

Akademikernes Centralorganisation
Søren Vang Rasmussen

Lærernes Centralorganisation
Jørn Østergaard

APD.nr. 22/94	Cirkulære af 28. marts 1994	
j.nr. 4.kt. 91-4120/104-3		
Henvendelse om dette cirkulære rettes til Finansministeriet 4.F-kontor		
Adresse Bredgade 43 DK-1260 København K		Telefon 33 92 33 44 Telefax 33 15 01 27

f:\f04\cirk\åremål.chs